

'Kleine knollen maar geen bacterieziek'

Voor het gros van de pootgoedpercelen is de adviesdatum voor loofvernietiging ruimschoots verstreken. Het aantal verlagingen en afkeuringen in de veldkeuring is dit jaar flink lager dan vorig jaar. Een pleister op de wonde, want de knolzetting valt overal tegen. „We hebben kleine knollen, maar geen bacterieziek”, vat teler Jan Kielstra in Wieringerwerf samen.

Door: Reinout Burgers, Harma Drenth
Fotografie: Dick Breddels

Op 7 juli stond het percentage verlagingen op 8,6 en 1,2 procent was afgekeurd. Bacterieziek was verantwoordelijk voor 5,5 procent verlaging en ruim 1 procent afkeuring. „Dat is aanmerkelijk gunstiger dan vorig jaar en dat heeft alles te maken met seizoensinvloeden”, zegt Henk van de Haar van keuringsdienst NAK. Vorig jaar werd 18,3 procent verlaagd op bacterieziek en 4,3 procent afgekeurd. „Dit jaar was warm en over het algemeen droog. Vorig jaar waren de oogstomstandigheden gunstig en dat leidt tot minder besmettingen dit jaar. Wat maar weer bewijst: wat wij met de keuring kunnen doen om bacterieziek te voorkomen, is maar een deel van het verhaal.”

Virus zorgde dit jaar voor bijna 2,2 procent verlaging. „Vooral dat laatste valt mee”, zegt Henk van de Haar van keuringsdienst NAK. Gezien de uitgangssituatie had hij iets meer

verlaging op virus verwacht. „We kunnen ook constateren dat er goed is geselecteerd. Of dat in het veld het percentage secundair virus onder de tolerantie blijft.” Op primair virus was tot maandag 27 hectare verlaagd; ook dat is minder dan vorig jaar.

De loofdoding is in het zuiden en het midden van het land al volop begonnen, zegt Van de Haar. „De klassen S en SE zijn in Flevoland in elk geval op tijd gedood. Dat was ook nodig. We zeggen al een paar weken dat de situatie met perzikluizen en bonenluizen niet zo gunstig is. De afgelopen week waren er zelfs behoorlijk wat perzikluizen. Hoewel het risico dat het virus nog in de knol komt aanmerkelijk kleiner is wanneer zo vlak voor de loofdoding wordt geprikt.”

Exploderen

De opbrengst is dit jaar de grootste tegenvaller. Door de droogte hebben de gewassen minder tal. „Dat is een landelijk beeld”, zegt Jan van Hoogen van Agrico. Zelfs boeren die kunnen beregenen, hebben te weinig knollen. Beregenen biedt in zo'n situatie maar beperkt soelaas. In Noord-Holland,

Friesland en Groningen is bovendien zo weinig regen gevallen dat de gewassen nauwelijks zijn uitgegroeid. „Op sommige plekken zijn het gewoon zielige gewasjes”, aldus Van Hoogen. „Je ziet dan drie tot vier knollen per plant. Het is nog maar de vraag wat daarmee gebeurt nu er regen is gevallen en het weer koeler is geworden. Misschien exploderen de knollen doordat ze nu weer water krijgen, of volgt er een tweede zetting. Het is afwachten.”

Het schetst precies de situatie van pootgoedteler Jan Kielstra in Wieringerwerf. Hij teelt onder meer Sinora en Première en constateert dat de pootaardappelen behoorlijk onder het droge weer hebben geleden. Er is inmiddels regen gevallen en de pootaardappelen profiteren ervan, maar de regen is te laat voor een hogere

oogst. „Door de droogte konden de planten de hoeveelheid stikstof niet helemaal benutten. Ze bleven te klein en zijn onvoldoende ontwikkeld om de knollen tot een goed einde te brengen. Ze sterven sneller af, terwijl de knollen nog niet genoeg op maat zijn.”

Late loofdoding

Vooral bij het ras Première zijn de knollen te klein. „Daar hadden we een hogere zetting. Die groeien nu niet meer volledig uit. Bij andere rassen is de zetting te laag. Vier of vijf knollen per plant. Die knollen zijn dan wel in de maat”, zegt Kielstra. Om de knollen nog zo veel mogelijk te laten groeien, heeft hij laat zijn loof gedood. Pas op 10 juli is hij daarmee begonnen. De pootgoedteler verwacht niet dat de regen nu nog leidt tot problemen met doorwas of een tweede zetting. Daarvoor is het gewas al te ver op z'n retour.

Ondanks de droogte en de tegenvallende opbrengst is Kielstra tevreden over de kwaliteit van de aardappels. „Ik gebruik altijd goed uitgangsmateriaal en ik heb daardoor weinig last van de ziekten. Naast het goede uitgangsmateriaal heeft ook de droogte gezorgd dat de kwaliteit van de pootaardappelen goed is. Ik heb namelijk geen last van bacterieziekten. Er komt geen stengelnatrot en zwartbenigheid in de aardappelen voor. We hebben geen verlaging of afkeuring gehad.”

Uit de cijfers van de NAK blijkt dat op de noordelijke kleigronden weinig pootgoed is verlaagd of afgekeurd. De percentages liggen op respectievelijk 6,7 en 0,6. „Hopelijk vertaalt de goede kwaliteit van de pootaardappelen en de lagere oogst zich straks een betere prijs. Dan zou 2008 nog steeds een goed jaar voor mij en andere pootaardappeltelers kunnen worden. Het is nog te vroeg om een voorspelling te doen. Dit jaar is het tot de laatste dag spannend”, zegt Kielstra. Als het weer meezit, wil hij over twee weken beginnen met rooien.

'Virus valt erg mee'